

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az állam háztartása.

A képviselőház ülésén terjesztetve elő a pénzügyminiszter jelentését a magyar államháztartás rendjéről, a múlt évi költségvetés eredményéről, a jövő év költségeloirányzatáról, egészben arról az egyensulyról, amelyet kiadás és bevétel közt nagy ügyesen meg tudott állapítani a kormány bilancz művésze: Lukács penzügyminiszter.

Az új költségvetés végső summázata szerint a jövő évre előirányzott összes kiadás 1.090,462.670 korona, az összes bevétel pedig 1.090,936.474 korona, amelyből természetesen a matematika és Lukács szerint főlőleg következik a számadásban, 473,804 korona erejéig, ami a tavalyi főlőség-nél 286,654 koronával többet jelent.

Csudálatos eredmény ez, ha számba vesszük, hogy a pénzügyminiszter beszédében maga is többször emlegette a kedvezőtlen gazdasági helyzetet s még csodálatosabb, ha azt látjuk, hogy az előirányzatban több

rendbeli jelentékeny új kiadás szerepel, amilyen — hogy csak a feltünőbb adatokat említsük — a civillista föl-emelése két millió koronával, a közös ügyek megnövekedett kiadásai közel három millió koronával s a tisztviselők fizetésének tervbe vott rendezésére beállított hitel, mintegy tizenhárom millió koronával.

Ez már magában tizennyolcz millió koronányi többletet jelent az előző év költségvetéséhez képest s ehhez járul még a különböző tárczák szükségleteinek rendes és folyamatos emelkedése is. Miből fedezi mindezt, kedvezőtlen gazdasági helyzetben, a pénzügyi kormány s miből fedezi olyképp, hogy főlőleg maradjon végül?

Ha valaki elmélyed a költségvetés tabelláinak és számsorainak utvesztőiben, rájön a fiskus módszerére, a mely nem boszorkánymesterség útján, csak egyszerű számvetéssel éri el óhajtott célját. Ha valamire több kell, mint a mennyi könnyen telik, akkor veszi onnan, a honnan lehet s ezzel kész a megoldás. Világosan szólva: az új költ-

ségvetés elejt vagy elhalaszt egész se-reg olyan kiadást, a melyet nagyrészt a törvényhozás is megszavazott s ilyenképen a *beruházásoknál tizenhét millió megtakarítást ér el.* Ez a megtakarítás például a kultusztárca költségvetésénél több mint másfél millió koronára rug.

Minthogy a civillistát föl kell emelni, ámbár kedvezőtlen a gazdasági helyzet s a közös kiadások megszaporítását sem lehet megtagadni, noha kedvezőtlen gazdasági viszonyok közt élünk, ennél fogva apasztjuk az ország belső kiépítésére szükséges kiadásokat, mert ezt kötelezően semmi más hatalom csak a nemzet érdeke parancsolja. Ez önesonkitáson kívül olyan módon jut egyensúlyba és főlőséghez az állami számadás, hogy bemutatja a nagy konverzió sikerét s azután nagyobb bevételt helyez kilátásba, mintegy tizenhatodfél millió korona erejéig. Hogy a gazdasági bajokkal küzködő ország miként fogja kiizzadni ezt a többletet, egyenes és közvetett adóban: annak a jó Isten és a — végrehajtó a megmondhatója.

Liptói babonák.

Az Etnografiában Istvánffy Gyula írja e ezeket az érdekes babonákat. A boszorkányok, hogy semmiféle veszedelmet ne hozzanak a házra, Szent János napján seprüt szoktak égetni.

Tavasszal, mikor a juhokat először hajtják ki a havasi legelőre, a juhász a falu közepén meg szokta állítani a nyáját szentelt vízzel megfecskenkezi, nehogy a juhok tejét a boszorkányok elvigyék s ugyancsak ekkor és ugyane célból a juhások egy kis libát fognak s azt a falu végén rakott tűzben elégetik s hamvával a juhok hátát behintik.

A tót néphiedelem szerint a boszorkányt meg is lehet látni, nemcsak karácsony éjjelén, a Lucanapjától kezdve faragott széken, hanem akkor is, ha a tehenet először hajtják ki a legelőre, csak menjen fel a család egyik tagja (akár férfi, akár

nő, az mindegy) a padlásra, s ott tegyen a padláslyuk elé egy eke-kereket, az elé meg egy szitát s ezen keresztül a kerék tengelylyukán át nézzen a tehenre. Ha boszorkányt lát a tehen hátán ülni vagy táncolni, akkor a jószág kevés és véres tejet fog adni.

A tehen megrontását általában a boszorkányok művének tartják, s megláthatni vélik olyképpen is, hogy a gazdasszony vegyen a vásáron alku nélkül egy cserépfazekát, azt vigye az istállóba s egy égő gyertyát rejtjen alája és elsőszülött gyermekét ölben tartva, a következő boszorkánykiolvasót mondja el mellette:

Ide varázshatalom,
 Ide mind, ugy akarom!
 Régi szokás szerint teszek;
 Keréknyomból sarat veszek,
 Kovászt, kötény- s csipkeveszőt
 Petrezselymet, vadfolyókát,
 A mellé meg galagonyát,
 S éj idején temetőben,
 Sirból kiásott koponyát,

Aztán, hogyha jó az éjféli
 Üstbe, főzöm meg s tűzénél
 Vén boszorkány mondókáját
 Mondom el kerék ágán át:
 Ha beteg is, ha holt is,
 Jönnie kell akkor is;
 Meglegyen, mit akarok,
 Mert nélküle meghalok.

Üstbe minden varázslással
 Főjjon össze mind egymással!
 Románca, románca,
 Elmegyünk a táncba!
 S te keréknyom hívd ide,
 Kökény-vessző gyűjtsd ide,
 Petrezselyem ide kergesd,
 Galagonya te siettesd,
 Vad folyondár ne hadd nyugton,
 S csipke-vessző ide verd,
 Kovász ne adj neki helyt,
 Ha beteg is, ha holt is
 El kell jönni akkor is.

Meglegyen, mit akarok,
 Mert nélküle meghalok.

Elsőrangú bevásárlási forrás fűszer, liszt és gyarmatáruk nagy kereskedése

Debreczen, Simonffy-utca (Városi új bérpalota.)

Új mazsola, füge, mandula és egyéb déligyümölcsök.

Új lenese, borsó, mák és egyéb fűszerek.

Minden szakmánkba vágó cikkek, úgy nagyban, mint kicsiben legolesőbb árakban és kitünő minőségben.

Lusztig és Bán

De az egyensúly és a fölösleg meg van legalább — papíron.

A pénzügyminiszter expozíciója a legkedvezőbb benyomást keltheti az állam tisztviselőiben, a kiknek fizetésrendezését a legközelebbi időre bejelenti. A módosítást nem árulta el a miniszter, de hangzott a méltányosság szempontja mellett azt a nagy és fontos érdeket, mely a tisztviselői kar nyugalmához, nyugodt munkásságához és megalégedéséhez fűződik az állam életében. A tisztviselők, úgy véljük, teljes bizalommal nézhetnek soruk elé.

Az ország képe a pénzügyminiszter tükrében vonzó, de nem bizható. Külsőleg épnek látszik, csak a gazdasági helyzete kedvezőtlen, a mi paraszti nyelven annyit tesz, hogy egészséges, csak a toroka véres.

Városi közgyűlés.

Első nap.

Debreczen, október 23.

A törvényhatósági bizottság közgyűlése iránt régen volt olyan nagy az érdeklődés, mint a tegnapi gyűlés iránt. Zsufolt széksorok vették körül az elnöki emelvényt s a terem egyik lehetetlenül rossz helyére szorított ujságírói asztalt is városatyák foglalták el. Szóval nagy volt a kereslet s villamos a hangulat.

Az első két tárgy simán ment le, a harmadiknál, a miniszter feddő leiratánál azonban már kitört a vihar. Az ellenzék vezérszónokai egytől-egyig csatába mentek s keményen elpaskolták Széll miniszterelnököt, a ki alaposan

Ezután a fazék alul a kialudt gyertyát vegye ki s akkor a tehenet megrontó boszorkányt látni fogja.

A tehen, ha kevés és rossz tejet ad, végy elő egy régi rongyos kozuhot (báránbőrből készített ujjatlan bekecses) s öntsd rá a kifejt tejet éjjel 12 órakor, aztán a fentebb közölt kiolvasót mondva, a kozuhot egy olyan csipkeveesszővel verjed, amely magányosan nőtt föl a csipkebokor tövéből, akkor tulajdonképpen a boszorkányt fogod elverni s többé sohasem jó a tehenhez.

Ha valakinek szép kövér marháját megirigyled, fekete rongyot rejsz az istálló padlója (hidlás) alá, akkor okvetlenül leromlik, azonban van olyan asszony, aki a tehen romlásának okát meg tudja mondani s a rongyot a hidlás alól kivesszik, a jószág ismét felszedi magát.

Ha idegen istállóban valaki szép marhát lát, köpködjön rá, nehogy a szemével megverje s lefogyjon. Ez annyira általános szokás, hogy még az utcán végig szaladó malacz felé is köpködni szoktak, ha szépsége feltűnik, nehogy az akaratlan szemmelverés következtében leromoljon.

ledorgálta a törvényhatósági bizottságot.

— Nem fogadjuk el a leintést — dörgött a közgyűlés Petur bánja, Juhász Ignác.

És ha Simonffy polgármester közbevető indítványa nem jön, bizonybizon leszavazzák a tanács javaslatát. Így azonban a vihar elült s a tárgyalás nyugodt mederben folyt tovább.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk az alábbiakat írja. Három órakor nyitotta meg Puky Gyula főispán a közgyűlést, üdvözlővén a nagyszámban megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat.

A polgármester jelentése.

Csóka Sámuel polgármesteri titkár olvasta fel a polgármester jelentését a város két hónapi állapotáról. A jelentést a közgyűlés elfogadta.

Miniszteri leiratok.

Vecsey Imre tanácsos tb. főjegyző felolvasta a miniszternek az 1902-ik évre szóló városi költségvetésre vonatkozó leiratát, melyben a költségvetést jóváhagyja.

A tanács indítványozza, hogy a leiratot vegye a közgyűlés tudomásul. Ezt a közgyűlés el is fogadta.

Nagy zajban olvasta fel Vecsey Imre a belügyminiszter másik leiratát, a mely megdorgálja a város törvényhatósági bizottságát s a melyet lapunkban már ismertettünk.

Márton Imre szólott először a tárgyhöz. Ugy találja, hogy ebben a leiratban a multa vonatkozólag nagy tanúságok vannak. Az egyik az, hogy a vagyonkezelés rossz volt, a másik pedig az, hogy a közgyűlés nem gyakorolt kellő ellenőrzést. Kilencz éven át a tanácsra bízott mindent, ellenőrzés nélkül. A közgyűlés különben a felhozott vádakban egyáltalán nem hibás, azonban mégis okulva a multa, javasolja, hogy a tanács a vagyonkezelés és számvitelről szóló szabályrendeletet 6 hónap alatt fejelemi eljárás terhe alatt készítse el.

Puky Gyula főispán kijelenti, hogy a szabályrendelet tervezetének kidolgozására már hozott határozatot a tavaszon s ebben határidőül az év végét jelölte meg a közgyűlés. Épen ezért Márton Imre határozati javaslatát fel-slegesnek tartja.

Kovács József: Határozni kell a miniszteri leirat kapcsán a szabályrendelet sorsáról érdemlezesen. Egyszerű tudomásvétellel nem lehet e felett dönteni.

Juhász Ignác: Azt indítványozza, hogy a közgyűlés egyszerűen ne vegye tudomásul a miniszter leiratát.

Puky Gyula: tudomásul nem vétel a miniszteri leirattal szemben non sens dolog. Mindenki hallotta ezt s megtörtént dologot meg nem történtté tenni nem lehet.

Juhász Ignác fentartja tovább is indítványát.

Puky Gyula: A kisebbség magatartását minden kérdésben megvédi a névszerinti szavazást megőrkítő jegyzőkönyv.

Simonffy Imre felolvasásában azt hangsúlyozza, hogy minden nagyobb kiadást, mint például a kaszárnya építését egyhangulag szavazta meg a közgyűlés. Utólagos rekriminációnak tehát nincsen helye.

Freund Jenő: Az ellenzék a tudomásul nem vétellel csak azt akarja dokumentálni, hogy az ellenzék, mely minden közgyűlésen megtette kötelességét, vétkes gondatlanság nem terheli.

Puky Gyula: 1901-ben a közgyűlés határozatot hozott, a melylyel megbízta a tanácsot, hogy a pénzügyi kezelésre vonatkozólag tervezetet dolgozzon ki.

— Ez a nagy kölcsönre vonatkozik — szóltak közbe.

Vecsey Imre felolvasta a régi közgyűlési határozatot.

Puky Gyula: Elfogadják tehát a miniszteri leiratot, vagy nem?

Kola János: E felett nem lehet szavazni.

Puky Gyula: Névszerinti szavazást kértek ez ügyben, névszerinti szavazást kitűzni nem lehet.

Ferenczy Gyula: Különösnek tartja, hogy egy elnöki enunciaciót a főispán vissza von.

Simonffy Imre indítványozza, hogy a közgyűlés vegye tudomásul a miniszter leiratát, de az abban foglaltakat tegye kötelezővé a tanácsra nézve.

Erre az indítványra simult el azután a vihar. Juhász Ignác vissza vonta indítványát s a közgyűlés a miniszteri leiratot tudomásul vette.

A lelencház ügye.

A belügyminiszter tudvalevőleg értesítette a városi tanácsot, hogy a lelencház helyéül kijelölt régi vásárteret nem fogadja el, hanem új területet kér.

Vecsey Imre ismerteti az ügyet s a tanácsnak azon ismert javaslatát terjeszti elő, hogy a lelencházat a Huttfliész és Bruckner-villákkal szemben lévő köröndön építsék fel. Itt adjon a város ingyen telket.

Horváth István azt javasolja, hogy ne a nagyerdőn, hanem az új lovassági laktanya mögötti kisajátított területen építsék föl a lelencházat.

Puky Gyula: A kérdés nagyon fontos. Ha a kormány tavasszal nem kezdhet hozzá az építkezéshez, Debreczen nem kap lelencházat.

Rickl Antal szintén azt a helyet javasolja a lelencház helyéül, a melyet Horváth István kijelölt.

Abrahám László ezzel szemben a Nagyerdő mellett érvel, de azzal a kikötéssel, hogy a csatornázást és vízvezetékét az állam építtesse ki.

Zádor Lajos, a ki az első közgyűlési határozatot megfélebbezte, szintén a tanács javaslata mellett emelt szót.

Aczél Géza: Ez idő szerint sem az egyik, sem a másik indítványt nem fogadja el, mert nem szabad ilyen nagy intézetet ott elhelyezni, a melynek nagyon is célszerűtlen volta hamarosan kiderül. Forgalmon kívül van mindegyik hely, azt nehéz lesz úgy a Nagyerdőn, mint a lovassági laktanya mellett megközelíteni. — Indítványozza, hogy a kérdést adják vissza a tanácsnak, vagy pedig a közgyűlés kebeléből alakítsanak egy bizottságot az ügy érdemleges elintézésére s új hely kijelölésére.

A bizottság a halasztási indítványt fogadta el s a kérdés tanulmányozására Komlóssy Arthur elnöklésével Kenézy Gyula, Burger Péter, Zádor Lajos, Horváth István és Aczél Géza tagokból álló bizottságot küld ki, a mely működéséről a novemberi közgyűlésnek köteles jelentést tenni.

Villamos vasut Debreczen és Nagyvárad között.

A kereskedelemügyi miniszter tudatta a város törvényhatóságával, hogy a Debreczen-Nagyvárad között építendő villamos vasut előmunkálati engedélyét egy évre meghosszabbította. A közgyűlés a meghosszabbítást tudomásul vette.

A kövezetvám tarifa.

A vásári vám és kövezet tarifára vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter azt az észrevételt tette, hogy a külföldről behozott árukat a belföldiekénél nagyobb tarifával sújtani nem lehet, mert ezt a fennálló kereskedelmi szerződések nem engedik.

A tanács tehát azt javasolja, hogy a tarifát így módosítsák.

Ferenczy Gyula tüzes beszédben utal arra, hogy mennyi koncessziót adunk mi az idegen iparnak. Ez is egyik nagyobb koncesszió, a mely iparunkat rontja. Nem fogadja el a tanács javaslatát.

Acsél Géza a tanács javaslata mellett érvel.

A közgyűlés végül a tanács javaslatát fogadja el.

A csapatkórház építése.

A közös hadsereg csapatkórházának ügyét Oláh Károly tanácsnok referálta. Javasolja, hogy miután a kórház építésére 160 ezer koronát már ugyis megszavazott a város és mert a kórház felépítését a beszállásolási törvény kötelezővé teszi, intézkedjék a közgyűlés a kórház felépítése iránt. És ezt annyival is inkább tegye meg, mert a minisztérium esetleg megtorló intézkedéseket fog tenni.

Simonffy Imre polgármester felszólalása után a közgyűlés a tanács javaslatát 48 szóval 43 ellenében nem fogadta el s kimondta, hogy nem épített csapatkórházat.

Névszerinti szavazások.

A Dóka-féle föld eladása feletti névszerinti szavazás következett ezután. A bizottság 108 szavazattal elhatározta a telek elidegenítését.

A második szavazás a belvárosi ovoda földjének elidegenítése felett folyt le. Nagy többséggel elhatározták ennek a területnek elidegenítését is.

Két apróbb tárgy elintézése után következett az irnok választás.

Az irnok választás.

A kandidálás megejtésével elnöklő főispán megbizta Horváth István, Kola János, gróf Degenfeld József bizottsági tagokat, a rendes kandidáló bizottság tagjai Zádor Lajos, Kovács József, Serly Ede és a főispán ezután visszavonultak a jelölés megejtése végett.

A kandidálás megejtése után az egyik irnoki állásra Sinay Gyulát, a másodikra Nagy Gyulát választotta meg a közgyűlés.

A gyűlés folytatását ma délután 3 órára halasztották.

Öngyilkos szerelmes agastyán.

Saját tudósítónktól.

Budapest, október 23.

A főváros tőszomszédságában Nagytétény községben lakik évtizedek óta Bellák József, 72 éves földbirtokos, a ki jómódu ember és vagyona jövedelméből gond nélkül élt.

Tizenegy évvel ezelőtt közeli rokonának árváját, a 7 éves Kovács Margitot vette magához, mert a gyerekekről nem gondoskodhatott más.

Az agg ember jómódban, uri emberek gyermekéhez illően nevelte fel a leánykát, a ki idők folyamán gyönyörű hajadonná nőtt fel.

Az utolsó években az agg ember fel-tűnő szeretettel viseltetett a leány iránt, minden kívánságát teljesítette. A szomszédok

hamar észrevették, hogy az aggastyán szerelmes.

Csakugyan így is volt.

Bellák József egy héttel ezelőtt a leánynak bevallotta szerelmét és kezét kérte.

Hogy mi történt azután közöttük, azt nem tudni. A szomszédok másnap azonban nem látták a leányt és mindenféle azt rebesgették, hogy az megszökött.

Kovács Margit annyira megijedt jövendője ajánlatától, hogy azonnal ott hagyta azt a házat, a hol tizenegy évig nevelkedett.

Hogy hová ment, azt nem lehetett megtudni.

Bellák annyira szívére vette a leány szökését, hogy az éjjel felakasztotta magát és meghalt.

Végrendeletében Budapesten, a Csömöri-ut 61. szám alatt lakó Bellák Laura nevére 81 éves nővérének hagyta vagyonát.

SZÍNHÁZ.

A vörös talár. Jelentős sikert jelezhet fel Makó Lajos szintársulatának drámai része ismét. A vörös talár előadása hozta meg ezt a becses sikert. Különösen jó és gondos előadásban hozta színre Brioux irány-színművét s annak éles tendenciáit, vonatkozásait a szerző intenczióhoz hiven tükröztette vissza. Különösen két alakítás emelkedett a tegnapi előadáson magas nivóra. Palágyi Lajos és Sebestyén Géza alakítása. Palágyi Etcheparet játszotta. Minden túlzás nélkül mondhatjuk, hogy jobb Etchepare magyar színpadon nálánál kevés van. Tökéletes, kidolgozott, finom megfigyeléseken épült alak az ő Etcheparja, a mely az igazság és valószínűség minden művészi vonásával fel volt ruházva. Sebestyén Géza Mousonja jobb volt, mint elődjé s ezzel úgy hisszük, nagyon megdicsértük ezt a talentumos fiatal művészt. Ezt a nehéz, elemző, csupa finom lélektani motívumokon alapuló szerepet fölényes biztonsággal játszotta meg. Jó Janette volt Jeszenszkyne s nemes, valódi férfias ügyész Klenovits György. Harmadik felvonásbeli nagy jelenetét pompásan mondotta el. A mellék szereplők közül Krémer vált ki egy jellegzetesen megrajzolt kis szerepben. — Egyes részeit azonban meg kellett volna rövidíteni a darabnak. A szövszerinti szöveg az egyes átmeneti részekenél hosszadalmas. (s. b.)

Két előadás. Vasárnap két előadás lesz színházunkban, délután Berczik Árpád régi népszínműve „Az igmándi kis pap” kerül színre. Este pedig Serpette „Ádám és Éva” című 3 felvonásos operettjének lesz a premierje, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében.

Adamek Irma bemutatkozása.

Pénteken kerül színre Jókai Mór és Strausz János „Czigánybáró” című nagy operettje, melynek a fő szerepeit Áldor Juliska, Krémerné Lili, Adamek Irma, Havasi Szidi, Csige Ilonka, Karacs Imre, Szilágyi Aladár, Krémer Jenő, Mezei Andor, Virágháty Lajos, Farkas Béla, Szalay Károly, Sebestyén Géza és Szabó Gyuluska játsszák.

UJDONSÁGOK.**Bródi Henriket letartóztatták.**

Az irodaigazgató bünei.

Debreczen, október 23.

(Saját tudósítónktól.) Bródi Henriket, a debreczeni kir. törvényszék volt irodaigazgatóját, a szatmári rendőrség tegnap éjjel letartóztatta s a tegnap esti vonattal Debreczenbe hozta. Bródit az ügyészség parancsára azonnal megérkezése után fogságba helyezték.

A szenzációs letartóztatás előzményeiről és részleteiről ezeket írja tudósítónk:

Bródy nyugdíjaztatása.

Bródi Henrik több év óta volt a debreczeni törvényszék irodaigazgatója. Magánéletében fedhetlen jelleműnek ismerték mindenütt Bródit, a ki ellen sokáig a törvényszéken sem volt kifogás. A mult év végén azonban több szabálytalanság jött napvilágra, melyek meglehetősen kompromittálták az irodaigazgatót. Erősen bizalmi állásában sok hibát követett el, miknek nyomait szerencsés ügyességgel sokáig tudta titkolni. A kezelési hibák így el is simultak, minden nagyobb rázkódás nélkül.

Ez év januárjában kissé komoly dologba keveredett Bródi. A törvényszéki szolgák ruháinak ára nála volt letében; ő azonban nem fizetett pénzzel a szabóknak, csak azon ígérettel, hogy a nagykereskedőknek megfizeti a fölhasznált posztó árát, számukra a (szabók részére) pedig tovább is biztosítja a megreléseket. Bródi azonban nem fizetett sem a szabóknak, sem a nagykereskedőknek, a kik végül megunván a sok herce hurczát, panaszsra mentek a törvényszék elnökéhez.

Szücs Miklós dr. ismert tapintatosságával sokat elnézett eddig az irodaigazgatónak. A fenti esetből azonban már világosan kitűnt, hogy Bródi manij utáncziói veszeléyztetik a bíróság inkorrupit tekintélyét, a törvényszék elnöke tehát elhatározta, hogy radikális uton segít a zavarokon. Ez év január hó 31-én felmentette Bródit állásától.

A legujabb felfedezés.

Azután elsimult a dolog. Az emberek beszélgettek néhány napig a dologról; rebesgették azt is, hogy Bródi csunya dolgokba keveredett, de azért nem lett nagyobb zavar. Bródi tovább is Debreczenben maradt s egy képes folyóirat számára kezdett előfizetőket s hirdetések gyűjteni. Ebből élt. Utazgatott is, mint hirlapügynök s e minőségben legutóbb Szatmáron tartózkodott hosszabb ideig.

A törvényszéken e hét első napján szenzációs felfedezésre jutottak. Az irodaigazgatói számadások végleges revidálása alkalmával kitűnt, hogy Bródi Henrik sikkasztást is követett el. A nála letétben levő irodai átalányokból két izben sikkasztott nagyobb összegeket, egyszer 1520, másodsor 168, összesen tehát mintegy 1700 koronát. Ezt a két elsikkasztott tételt gondosan igyekezett eltüntetni Bródi, mint látszik azonban, ez nem sikerült neki.

Az elfogatási parancs.

Mindenki beszélte Debreczenben s így a törvényszéknek is volt tudomása arról, hogy Bródi Szatmáron tartózkodik. Szerdán este a kir. ügyészség megbízása folytán sürgönyt küldött a debreczeni rendőr-

Hölgyek figyelmébe.

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy

zunkban

női- és gyermek felöltő áruház-

a legujabb őszi és téli ujdonságok raktárra érkeztek, melynek szives megtekintésére felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét

Darvas Testvérek

Debreczen Főtér (Hungária kávéház főszomszédságában).

ség Szathmárra, Bródi rögtöni elfogatását rendelve el. Más intézkedést a rendőrség nem tett, formálisan elfogatási parancsot sem adott ki s a Rendőri Közlöny sem lón értesítve hivatalos körözés czéljából.

Szatmárról csütörtökön éjjelben érkezett távirat a debreczeni rendőrséghez, hogy Bródi Henriket elfogták. Tegnap reggel már nyugalom volt a törvényszéken, rendőrségen egyaránt. A várost azonban kora reggel bejárta a hír, hogy Bródi ellen elfogatási parancsot adott ki a kir. ügyészség s a rendőrség.

Hazahozták Bródit.

Az elfogott Bródi Henriket szatmári rendőrök hozták a tegnapi estől vonattal Debreczenbe. A volt irodagazgató nyugodtan viselkedett az egész utazás alatt s akkor is, midőn a törvényszékre beszállították. Az igazságügyi palotában ügyészi rendeletre vizsgálati fogságba helyezték Bródit. Az új rabot Szepessy fogházfelügyelő vette át.

A szerencsétlen embert tehát végzetes könnyelműsége abba az épületbe vezette, mint rabot, a melyben valaha szép intézkedési köre volt.

Feljelentés egy kereskedő ellen.

Tiltott megrendelés gyűjtés.

Debreczen, október 23.

Szenzációs feljelentés érkezett tegnap a rendőrséghez, melyben több helybeli kereskedő súlyos vádakat emel Eislér M. E. Simonffy-utcai kereskedő ellen, többek között, hogy a megrendelések gyűjtésére vonatkozó törvényt kijátsza és megrendeléseket gyűjt egy budapesti cég részére.

A feljelentés szerint Eislér M. E. cég tulajdonosa nem rég jött Debreczenbe s rövid idő alatt a város négy különböző helyén négy más-más cégjel alatt nyitott rövidáru üzletet. — A fényes kirakatok után itélve azt hinné az ember, hogy ezen üzletek egy rövidáru üzlet teljes modern felszerelésével bírnak és minden kívánalmaknak megfelelnek. A kirakatok fényessége, az áruk feltűnő olcsósága sejteti, hogy nagy raktárakkal rendelkeznek.

Az üzletben azonban nincs semmi, — az csak egy halmaz minta, melyet a vevők elé tesznek, de eladásra nagyobb mennyiségnél soha sem kerül, hanem csak mintául szolgál, mely után a cég megteszi megrendelését a budapesti cégnél, melynek bizományosa. Az áru pár nap múlva megérkezik és kiszolgálják a vevőnek. Ez által rendes üzleti színezetet adnak, mely tulajdonképpen nem egyéb, mint a budapesti cég részére való megrendelés gyűjtése, a mit az ipartörvények szigorúan tiltanak.

A feljelentés szerint ugyan ilyen céllal nyit meg, a már fent említett többi három cég is, ugymint Brachfeld és Társa, Szénási, Hoffmann és Társa cégek.

A rendőrség büntügyi osztályának főnöke egy szakértőkből álló bizottságot küldött ki Fittler Jenő rendőrtiszt vezetésével, mely hivatva volt a feljelentés alapján ez üzleteket megvizsgálni. A bizottság, melynek tagjai Somossy László, Bosznay István, Fleischmann Mór, Kálnai Lipót, Koncek Kornél, Márkus Miksa kereskedők és dr. Varga Lajos társulati ügyész voltak, megjelentek Eislér M. E. cég üzletében és megtartották szakértői szemlájukat. — A szemle végeztével megtették jelentésüket az üzletben tapasztalt észleleteikről, mely igazat ad a feljelentésben foglalt vádaknak.

Ezzel szemben Eislér azzal védekezik, hogy üzlete, habár nincs is oly fényesen

berendezve, mint más helybeli nagyobb kereskedők üzlete, mert nagymennyiségű árut nem tart raktáron, de azért semmi kívánni valót nem hagy hátra. A megrendelés gyűjtés vádját visszautasítja és tiltakozik az ellen, hogy oly megrendeléseket, melyeket felei kívánságára, mivel készlete elfogyott, megrendelés gyűjtésének minősítsenek.

A szenzációs esetben, mely élénken foglalkoztatja a helybeli kereskedő világot, a napokban tartják a tárgyalást, melyen Eislert, dr. Révi Nándor ügyvéd fogja képviselni.

* Csendőrség a Hortobágyon. A Hortobágyon november elsejétől kezdve állandó csendőrség lesz. Hat legényből áll egy őrs s valamenynyien lovasok lesznek. Az őrs emberei a különböző vidéki őrsokről jönnek össze. A hortobágyi csendőrség kisserű laktanyája már készen várja a pandurokat.

* A Kereskedő Társulat elnöke Budapesten. A magyar kereskedők nagy része tudvalevőleg sérelmesnek tartja az új polgári perrendtartás 34-ik szakaszát, mely szerint a kereskedők az adókat csakis ezeknek illetőségi helyén perelhetik. A kereskedő társulatok küldötteik útján megkérlik az igazságügyi és kereskedelemügyi minisztereket, hogy a tervezetnek e szakaszát lehetőleg módosítsák. A nagy küldöttség, Lánczy Leóval élén, vasárnap tiszteleg a minisztereknél és államtitkáraiknál. A küldöttségben Kereskedő Társulatunkat Zádor Lajos elnök képviseli.

* A hortobágyi agarverseny. A hortobágyi agarászversenynek tegnap volt a második napja. Ugyanolyan diszes és előkelő társaság vonult ki ismét a külön vonaton a Hortobágyra s az a nagy érdeklődés követte a versenyeket, mint az első nap. Nyolcz versenyzés volt tegnap, de a versenyt nem fejezték be. Három futam még ma délelőttre maradt. Ezután mond a jury csak ítéletet. A mai versenyre 8 óra 10 perczkor külön vonattal indul ki a társaság.

* Szemle a megyei csendőrsőrsőkön. Borhi Sándor csendőrfőhadnagy helyettes szárny-parancsnok tegnap az összes csendőrsők megvizsgálása végett vidékre utazott.

* Elhunyt volt debreczeni tanár. Egy köztisztviselőben álló, volt Debreczeni tanárnak elhunytáról veszünk hírt. Alsó- és felső-olsvai Balugyánszky Béla, volt debreczeni főreáliskolai, utóbbi években a budapesti VIII. ker. állami főgimnázium tanára, 46 éves korában a fővárosban elhunyt. Balugyánszky feltűnően derék testalkatú, szőke uri ember volt, ki meggyerő modorával mindenkinek szeretett és tiszteletet kiérdemelte. Bánatos özvegye és négy árvája gyászolják. Temetése tegnap volt a belvárosi plébániatemplomból.

* Eltolonczolt csavargók. A csendőrség a múlt héten mintegy harmincz kóbor cigányt tolonczolt el. Tegnap Balogh Lajos felső-ábrányi és Dávid János tépei illetőségi csavargókat utasította ki Debreczen területéről a csendőrség, mely a külterületeket teljesen megtisztította a „vársári maradványoktól.“

* Az iparosok betegsegélyző-pénztára. Az ipartestület betegsegélyző-pénztárának november 2-ikán lesz alakuló közgyűlése. Délelőtt 10 órakor a munkaadók, délután a segédek és tanoncok gyűléseznek. Az értekezleteken az iparhatóság képviselője elnököl. A gyűlésen, mely az iparos otthon dísztermében lesz, megválasztják az igazgatóságot, felügyelő bizottságot, a közgyűlési kiküldöttek s a választott bíróság tagjait. Ugyanakkor határozza el a testület azt is, hogy mikor lépteti életbe véglegesen az új betegsegélyző pénztárt.

* Hadmentességi adózók figyelmébe. Az 1902. évi hadmentességi díj kivétési lajstrom elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-cz 16. paragrafusa értelmében f. évi október hó 24-31-ik napjain a v. rosháza I. emelet 30. számú ajtón levő hadmentességi díj nyilvántartásnál közszemlére lesz kitéve. Debreczen, 1902. okt. 22-én. A városi adóügyosztály.

* Az ipartestület karácsonyi kiállítására. Az ipartestület karácsonyi kiállítására számos debreczeni iparos jelentkezett már. A jelentkezésekből következőleg nagy sikerű lesz a karácsonyi bazár. Tegnap a marosvásrhelyi fazekas-ipartestület hat tagja küldötte be jelentkezését, mit azonban a debreczeni testület nem fogadhatott el, mert a karácsonyi kiállításra csak debreczeni segédek és tanoncok vehetnek részt.

* Hűtlen gépész. Klein Mór debreczeni magtárjából ez év augusztusában fémháza szalonna eltűnt. A tettest kereste a rendőrség, de sokáig nem találta meg. Később Klein vádat emelt gépésze, Gacsmanik József ellen, hogy hűtlen kezelés és részegség folytán cséplőgépében 1200 kor. kárt szenvedett. A vád még nincs bebizonyítva, de a kir. törvényszék magáévá tette az ügyet.

* Szigeti Benedek Sándor vívómestere az a debreczeni jogakadémia. Városunknak széles körben kedvelt vívómestere, Szigeti Benedek Sándor, szép tanujelét adta a jogász ifjuság iránt érzett rokonszenvének, sőt áldozatkészségének. Ugyanis mint értesülünk tudomására hozta ifj. Ozory Istvánnak, a Joghallgatók Segítő Egyesülete elnökének, hogy alkalmat óhajtott nyújtani a jogász ifjuság szegényebb sorsu tagjainak is, hogy magukat az életben annyira szükséges testedző sportban gyakorolhassák; e végből hajlandó egész éven át 10 joghallgató ifjút szivességéből, ingyen vívásra tanítani.

* Brutális házaspár. Brutális dologról ad hírt tiszaszegi levelezőnk. Özv. Gazdag Gáborné dohányosnót Bence Antal és neje a tanya közelében megtámadták és kézzel, csizmasarokkal úgy összeverték, hogy a szegény asszony néhány hétig beteg feküdt utána. A brutális házaspár a csendőrök előtt beismerte tettét. Feljelentették őket a debreczeni járásbírósnak.

* A nánási legények. Iszaj Gábor és István nánási legények virtuskodva haladtak az utcán, a mikor vesztére szemben jött velük Fodor Sándor. A két Iszaj megrohanta Fodort és részeg fővel összebotozták őt. Fodor tizenkét napig nyomta az ágyat s ma is beteg. A nánási járásbírósnak megindította a két virtuskodó testvér ellen az eljárást.

Dávid Jakab új vaskereskedése

Debreczen, Piacz-u. 7. szám. (Vecsey ház.) Vasak és vasneműk, konyha berendezési és gazdasági cikkek, minden iparághoz tartozó szerszám és vasalás nagy raktára. Olcsó beszerzési forrás.

* **A műpártoló-egylet közgyűlése.** A műpártoló egyesület e hó 26-ikán, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja alakuló közgyűlését, a városháza nagytermében. Az ülésen az egyesület elnöki és egyik alelnöki tisztét töltik be.

* **Bonczolás.** Megemlékeztünk arról a megrendítő szerencsétlenségről, mely az elmúlt héten szombaton, a dohánygyárban történt. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit a felelősség a szerencsétlenségben, a vizsgálóbíró pedig elrendelte a bonczolást, melyet tegnap tartott meg dr. Csikos Sándor kórházi főorvos és dr. Szentpály Béni kerületi orvosok. A bonczoláson Hoffmann vizsgálóbíró is jelen volt.

* **Tóth Kálmán íthon.** Tóth Kálmán, az ipartestület elnöke és Tóth Kálmán testületi jegyző tegnap érkeztek haza Kolozsvárról, hol az iparosok betegsegélyző pénztárát tanulmányozták. A kolozsvári betegsegélyző tálalévolg mintá intézménye e téren s ipartestületünk képviselői igen értékes tapasztalatokat szereztek tanulmányuk közben.

* **Harcias asszony.** Tóth Ferenczné és Tóth Józsefné balmazújvárosi asszonyok egy portán laknak. A konyhájuk is közös, nem csuda hát, ha gyakran összeperlekednek. A héten is szóváltásba elegyedtek s a vita hevében Tóth Ferenczné úgy összeverte szomszédasszonyát, hogy az sokáig betegen feküdt sérüléseiben. Tóthné beismerte tettét. A debreczeni főszolgabíróság sürgősen intézkedik a harcias asszony ügyében.

* **Olcsóbb lesz a telefon.** A kereskedelmi miniszteriumban már a megvalósulásra érett az a reform, melyet már régen ígérnek, hogy tudniillik olcsóbbá teszik a telefon használatát. A sokféle terv közül kettő domborodik ki leginkább s ezek egyikét fogják nemcsakára törvényjavaslatként a képviselőház elé terjeszteni. Az egyik terv szerint a telefon előfizetési díját az eddigi havi huszonöt koronáról havi husz koronára fogják leszállítani. A másik terv szerint csak 10 korona lesz egy-egy hónapra az előfizetési díj, de ehhez még pótdíjak fognak járulni. — E terv ugyanis abból az elvből indul ki, hogy nem méltányos, hogy ott, a hol alig használják a telefont, ugyanannyit fizessenek, mint ott, a hol ugyszólván szünet nélkül egész nap telefonálnak. E terv alapján a tíz korona csak az alapidíj volna. Alkalmaznának a telefonra egy automata-készüléket, a mely a telefonbeszélgetések számát jelentené s a tíz korona alapidíjon kívül minden telefonbeszélgetés után külön minimális díjat kellene még fizetni. — Így a ki többet használja a telefont, többet is fizetne érte, úgy, hogy a használat arányának megfelelné a használati díj fizetésének aránya is. Azoknak azonban, a kik a telefont nagy mértékben szokták használni, szabadságukban fog állani, hogy az eddigi huszonöt koronás díjat fizessék minden pótdíj nélkül továbbra is. A tervekhez hozzászólni egyelőre korai. Annyit azonban lehet máris mon-

dani, hogy husz koronára leszállítani az előfizetési díjat, nem jelentékeny díjleszállítás. A másik reform-terv alapelveinek helyességét és méltányosságát pedig el kell ugyan ismerni, de hogy olcsóbb lesz-e akkor a telefon, mint eddig, az attól függ, hogy milyenek lesznek majd azok a „minimális pótdíjak.“

* **Halálozás.** Zsarolyáni Márton Károly okleveles mérnök élete 88-ik, boldog házassága 51-ik évében, végelgyengülés következtében 1902. okt. 22-én reggel 8 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemei a Rákóczi-utca 8. számú háztól folyó évi okt. hó 24-ik napján délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben siri nyugalomra tétetni.

* **A debreczeni képtárlat.** A debreczeni műpártoló egyesület által rendezendő képzőművészeti tárlat határ idejét az egylet választmánya november 5-ére tűzte ki. — Közbejött akadályok miatt azonban az igazgatóság úgy határozott, hogy a tárlatot november 19-én nyitja meg. Ekkorra kapja meg ugyanis azokat a képeket, a melyeket a Képzőművészeti Társulat juryje a debreczeni kiállításra bocsát, a melyek mind művészi értékűek lesznek. A megnyitás a városházán lesz nagy ünnepségek között. Előzőleg meghívott vendégeknek és a sajtó munkásainak mutatják be a tárlatot.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Bence Sándor ev. ref. 42 éves hajcsár, Szántó Lajos ev. ref. 3 hónapos, Vértesi Lajos ev. ref. 1 éves.

* **A szent korona középkorainkban.** Polgár Gyula, az ismert nevű színész tegnap este bemutatta szerkesztőségünkben a magyar szent korona meglepően hű és művészi utánezatát. Gyönyörű ötvös munka ez a korona, alakra s nagyságra tökéletesen egyező azzal, mely kilencszáz év óta övezi a fölkezt magyar királyok homlokát. A művet maga Polgár készítette több évi, fáradságos munkával s a másolat szétszedhető lévén, szemlélhetővé teszi a korona történeti és ötvösi érdekességeit. Polgár a korona szétszedése és összerakása mellett avatott magyarázatokkal fejtegeti a korona kilencszáz éves történetét. A gyűjteményben ott vannak az összes főbb királyi klenódiumok is. Mivel igen kevesen vannak, kik eredetiben láthatnák a szent koronát, becsülendő Wlassics miniszter elhatározása, melylyel az összes tanintézeteknek ajánlja e mű megtekintését. Meleg ajánlással mi is csak ezt tehetjük. Polgár, ma a katolikus főgimnáziumban, holnap a felső kereskedelmi iskolában tart előadást az ifjuságnak.

* **Férfi, fiu és gyermekkalapok** legnagyobb raktára Debreczenben, Fekete Jakab uri divat üzletében (főtéren, a kistemplom mellett). Nálam vásárolt kalapok budapesti műhelyekben jutányos áron alkittatnak, valamint a nálam vásárolt cilinderek díjtalanul vasaltatnak.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok, ismerősök, kik felejtetlen jó testvérünk, illetve nagybátyánk Doszpoly János végtisztesség-tételén személyes jelenlétükkel fájdalomunkat enyhítették, nemkülönben a debreczeni „kereskedő ifjak dalköre“ is, kik szíves közreműködésükkel a gyászünnepegy fényét emelték, fogadják ez utó is hálás köszönetünket. A gyászoló család.

* **Gyujtogató gyermek.** Jenei László hajdunánási lakos udvarán tűz ütött ki. Négy szekér összerakott szalma gyuladt ki s kevés hja volt, hogy le nem égett a ház is. A csendőrség sokáig nyomozott a tettes után. A nyomozás eredménye igen meglepő volt. A gyujtogatást a Jenei udvarában lakó Soltész István nevű négy éves kis gyermek követte el. Gyufával gyujtotta meg szándékosan a kazlat. A kis gyermek szülei ellen gondatlanság címén megindították az eljárást.

* **Apad a nagy örökség.** Mikor először híre járt annak, hogy Arad városára hagyta nagy vagyonát Weitzer János, azt mondta, hogy az örökség négy millió korona. Ez azonban tulzás volt, mint az események igazolják. Dr. Steinhardt Mór tb. főügyész, a város kiküldött megbizottja ugyanis arról értesítette tegnap Institoris Kálmán polgármestert, hogy Weitzer vagyonát felbecsülték s az egész hagyaték becsértéke 2 millió 210 ezer 400 korona. Ennek évi jövedelme lehet körülbelül 95—96 ezer korona, a mit jótékony célra fognak fordítani. — A városnak az örökség után fizetni kell tizenöt és fél százalék örökösödési illetéket és 7 százalék átírási díjat; ennek összege 230 ezer korona. Az állam hála Istennek — szintén jó gseftet csinált.

* **Van szerencsénk t. vevőinket** értesíteni, hogy Kosárka Endre ur, a mai napon a Lovass és Kosárka cégből barátságos megállapodás után kilépett és helyette Ladányi Ferencz eddigi kültag lépett be, kérjük tehát a t. vevőinket, hogy a Lovass és Kosárka cégben helyezett bizalmukat az új cég irányában is fentartani sziveskedjenek. Dusan felszerelt női ruhaszövet és selyem áruházunkat ajánljuk a t. vevőink figyelmébe. Tisztelettel Lovass Zoltán, Kosárka Endre, Ladányi Ferencz. Piacz-utca Vecsey-ház.

TÁVIRATOK.

A czár nem válik.

Krakó, október 23. Egy itteni lap pétervári jól értesült forrásból jelenteti, hogy k sza, hazug hír az, a mely világgá kürtölte, hogy a czár válni akar nejétől. A czári pár a legjobb egyetértésben él és a czár megvolt botránkozva, a midőn az angol lapokban olvasta e kősza hirt.

Rablóbanda gyermekekből.

Budapest, október 23. Elszomorító esetről adnak tudósítást Paksról. Egy rendszeres rablóbandát fedeztek fel, melynek tagjai csupa gyermekek s a

Békési „Prima“ házikenyér sütőde Debreczenben.

Sütőde telep Miklós-utca 35. Falk ház. Főelárusító hely Nov. 1-től Piacz-u. 26. Szikszay ház, a nagytőzsde mellett. Főelárusító helyek. Simonffy-u. 2. és 23. számú vassátrak, hol ma és mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

banda szervezői a 11 éves Tessányi József és 9 éves Tessányi Mihály. Az elvetemült gyermekek már régebb idő óta garázdálkodnak, de csak tegnap sikerült őket megcsipni. Egy Horváth nevű paksi lakoshoz törtek be tegnap, ki éppen kint a szőlőjében foglalatoskodott s odahaza a lakásán csak 5 éves fiacskája maradt. A fiatal gonosztevők a fiacskát rábirták, hogy adja elő a lakás kulcsát s aztán feltörve a szekrényeket, minden értékes dolgot elraboltak. Mikor Horváth hazajött s látta kirabolt lakását, vállatóra vette kis fiát, a ki azonban félvén a kis gonosztevőktől, nem merte eleinte bevallani a rablók kiletét. Hosszas faggatás után végre mégis megnevezte a betörőket, kiket a rendőrök azonnal elfogtak. Lakásukon nagymennyiségű lopott tárgyat, vásókat, furókat és más betörő szerszámokat találtak.

Hirlapíró és katonatiszt.

Budapest, október 23. Veszprémből jelentik, hogy a Veszprémi Ujság szerkesztőjét Balassa Sándort, egy kis hirlapi versecske miatt Pokomándy Gábor honvéd hadnagy a szerkesztésben tegnap megtámadta és tettelesen inzultálta. Balassa ennek következtében lapja mai számában kiméletlenül megtámadta a honvéddahadnagyot, ki viszont lovagias utra terelte az ügyet, provokáltatta Balassa Sándort, Balassa megtagadta az elégtételadást kinyilatkoztatva, hogy a közbotrányt okozott inzultálás után Pokomándy nem tarthat igényt elégtételadásra. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter táviratilag szigorú vizsgálatot rendelt el ez ügyben.

Büntetés elől a halálba.

Budapest, október 23. Temesvárról jelentik, hogy Povolny Adolf, temesvári 29-ik gyalogezredbeli őrmester ma, a kaszárnya pinczéjébe revolverrel főbelötte magát és azonnal meghalt. Povolny már hat év óta szolgál a hadseregben s nem régebben századának egyik közlegénye kinzás miatt feljelentést tett ellene. A feljelentés volt oka öngyilkosságának, mert Povolny félt a bekövetkező büntetéstől.

Tőzsde jelentés.

Budapest, október 23. Készárüzlet gyengén tartott, az árak olcsóbbodnak. Ha táridőzlet csökkenő. Kötöttek: októberi buza 7:32—36, áprilisi buza 7:32—33, áprilisi rozs 6:46—47, áprilisi zab 6:22—23, tengeri 5:75—76.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szabadságról. Dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész hazaérkezett nyári szabadságáról s a tegnapi főtárgyalásokon már ő képviselte a vádhatóságot.

§ A zavarodott gépész. Kovács Károly a kabai határban egy gőzcséplőgép mellett volt alkalmazva a nyáron. Rendes foglalatosságát végezte egy napon, éppen fenn volt a gép tetején, mikor az alatt fölhalmazott szalma meggyuladt. Varga Márton munkás ott ügyelgett s felszólta a gépésznek:

— Ég ám a szalma.

A veder víz meg mellette van, de nem hajlandó eloltani a tüzet. Kovács ijedten ugrott le a gép tetejéről s eloltotta a kis tüzet. Aztán — a mint mondja — „megzavarodott“, hogy minő nagy kár származhatott volna a gép leégéséből és zavarában fölkapván egy vasrudat, Vargának támadt. Előbb rábiáltott, hogy miért nem oltotta a tüzet, aztán a vasruddal nagyot ütött a vállára. Varga csonttörést szenvedett. A törvényszék tegnap kezdte meg ez ügynek tárgyalását, melyet ma folytat és fejez be.

§ A körmendi ügy. (Távirat.) Knaute Rezsőnek, a felfüggesztett polgári iskolai igazgatónak fegyelmi ügyében, mint Körmendről írják, az ügyészség szükségességnek látta a vizsgálat kiterjesztését a vádindítvány megtétele előtt. A vizsgálatot megtartották a körmendi szolgabíróság hivatalos helyiségében és ez alkalommal két kávést és több iparost halgattak ki a vádpontokra nézve. A vizsgálat eredménye az lett, hogy az ügyészség a vádindítványt f. hó 20-án Knaute Rezső, Farkas Farkasné, Harsány Irma és társaik ellen a közigazgatási bizottsághoz benyújtotta.

§ Bántsam, ne bántsam?

A legérdekesebb jelenetek egyike játszódott le tegnap a kir. törvényszék egyik tárgyaló termében. Főtárgyalás lett volna, melyen a vádlott Képesi Sándor nem jelent meg. Képesit azzal vádolta lakásadónője, hogy hat korona készpénzt ellopta. Tegnap volt tárgyalás ez ügyben, de a vádlott nem jelent meg. Kovács Juliánna, a szállásadó nő, mikor a tárgyalást elnapolták, távozott a tárgyalási teremből. A törvényszék már másik ügy tárgyalásába fogott, mikor sirva jött vissza Kovács Juliánna és visszavonta a panaszát. Az érdekes jelenet a bírók közt is nagy derűtséget keltett.

§ Öt feleség egy esztendőben.

A polygamia pálmája bizonyára azt az urat illeti meg, a kit most tartóztatott le a luzerni rendőrség. Leboisard Gyula az egyik neve a derék urnak, de van még egy csomó más neve is. S a szerint, a mint a körülmények megkivánják, hol német, hol bécsi, hol pedig francia. A foglalkozása — ha ugyan a házasságkötéseit foglalkozásnak lehetne minősíteni — szintén igen tág téren mozog. A luzerni rendőrség rábizonyította, hogy egy év óta abból élt, a mit a feleségeitől hozományul kapott. Felesége ez idő szerint öt van, egy Bécsben, egy Toulonban, aztán Londonban Párisban és Luzernben is. Egész regény az élete s

az a napló, a melyet a podgyászban találtak, bátran beillik Gasanova műveibe.

— Az asszonyok mind hisznek annak, a kit szeret. . . Már pedig mi könnyebb, mint szeretni?

Ez az akció mája annak a Leboisard urnak, a ki különben csinos ficzkó s bizvást eliheti önmagáról, hogy mind az öt feleségét boldoggá tette . . . három napra.

HIREK.

Éjjeli posta.

× Hivatali szikasztások Szlavoniában. (Éjjeli express tudósítás.) Eszékről távirják, hogy Komoszarovics Petro gunyai községi jegyzőt nagyobb hivatali visszaélések miatt felfüggesztették hivatalától. Antonijevics Dusan mitroviczai községi végrehajtó nagyobb összegű hivatalos pénzek elszikasztása után megszökött.

× Beretvás Endre halála. (Éjjeli express tudósítás.) Beretvás holttestét tegnap este szállították a kerepesi-uti halottas házba, hol ma délután ravatalra helyezték. Az elhunyt fekete szalonruhába öltözve antikstilü szarkofágban fekszik, melyet kandeláberek és délszaki növények vesznek körül. A temetés délután 3 órakor lesz. A halottat Pap Károly református lelkész fogja megáldani. Holnap reggel különvonattal szállítja a halottat Súly-Sápra, a honnan gyászokocsin Tó-Almásra viszik és a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra. Az özvegy ma férje koporsójára pompás virágkoszorút helyezett.

CSARNOK.

A Józsefstadi kőkoporsó.

Rablánozon a hazáért.

Történelmi regény.

Irta: Farkas Emőd.

(Folytatás.)

— Egészen más világ volt az itt volt Kossuth, a kinek neve egy hadsereggel ért föl, a hangja egy országot gyújtott lelkesedésre s a kinek minden szava egy-egy csodás tett volt, melylyel fölépítette a nemzet dicsőségét.

— Itt van ő most is, ha teste távol is van tőlünk. A lelke itt viraszt köztünk, s ha mi az ő csodás akaraterejének csak egy szikráját is bírjuk, akkor nem sokára ismét visszajő közénk. Fő az, hogy ne csüggedjünk. Különb is a csüggedés csak agg ember szokása, a ki nem tekinthet előre, csak hátra, s a kinek a fel lába már a sírban van.

— Az akaratere megvolna mindnyájunkban, kik igazi magyarok vagyunk, — hiszen még a haldokló is élni akar, de nekünk most első sorban pihenésre lenne — szükségünk, hogy új erőt gyűjthessünk.

— Az erőt a lelkesedés, a szabadságvágy hozza magával. Az a nép, a melyet a csapások lealáznak és szolgahűségre görnyesztenek a zsarnokság itánt, nem érdemli meg az életet. De mi magyarok vagyunk, a kiket nem tudott elemészteni a tatár és török horda Magyarok, kik akkor mutattuk

meg erőnk, a mikor azt hitték, hogy a végzet kimondotta felettünk a halálos ítéletet. Mi kell nekünk most, hogy lerázzuk bilincseinket? Fegyver és katona. Ez utóbbi ott van ezrével az osztrák cserepárok között. Hoznak azok fegyvert magukkal, csak meg kell értetni velük, hogy újra hajnalodik.

— Bár ugy lenne? — sóhajtá Török s az önbizalom — sugara lopódzott borus homlokára.

Makk látva, hogy megtörte a jeget, merész légvárakat emelt lelkében, a miknek csucsairól már a győzelmes csatazászlókat látta lengedezni.

Török azonban, kit kevésbé áltattak a vérmes remények, a merész vállalkozás eshetőségeit kezdte mérlegelni.

— Hátha idő előtt felfedeznék tervüket? mondá elgondolkozva és halkán, mintegy önmagához beszélve.

— Nem hiszem, hogy áruló akadjon köztünk, felelte Makk, s ha ez a lehetlenség is megtörténne, akkor se veszthetünk egyebet, mint rongy életünket. Ez meg ugy sem ér egy hajítófát sem szolgálanczok közt.

— Hiszen nem is a magam élete aggaszt, bár nincs siralmasabb, mint cél nélkül, nyomorultul halni meg. Amde visszaborzaszt az a gondolat, hogy hátha azzal a mardosó tudattal kell majd a bitó alá állanom, hogy egy sereg ártatlan embert vonszolok magam után a hóhér köteléhez.

— Mi az esküvést, olyan tervre építjük, a mely lehetlenné teszi, hogy ha időelőtt kitudódnék a dolog, ártatlanok lakoljanak érte. Zsebemben van az egész „Tervvázlat“, melyben a kitörendő forradalom terve részletesen le van írva. Azt — tudni kell, hogy most egész Európa löporral telített akna, a mely csak egyetlen szikrára vár, hogy fölrobbanjon s romjai alá temesse a korhadt abszolutizmust s kisarjadjon belőle a népek szabadsága. Mi adjuk a vért, a török, francia és angol meg a pénzt, s a szent ügy, mely Világosnál elbukott, most győzni fog, mert győznie kell, hiszen ez a legigazabb ügy a földön.

Folyt. köv.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folyt.)

Meglehetősen terjedelmes, alacsony és szennyes szoba volt ez, melynek egyik szögletében állott a mérőasztal és egy pár üvegekkel megrakott polcz. A helyiséget fokhagyma és vöröshagyma összevegyült illata árasztá el, melynek vendégei épen délebedüket fogyaszták el, míg a mérőasztal mögött álló vastag korcsmáros alig győzte a vendégek szomját, kik közt számos nő is volt, kielégíteni. A Reginald emberei a szobának egyik tulsó zugában vonultak meg egy hozzájuk csatlakozott férfi társágában, kinek visszatartó, nélkülözéstől, nyomortól elkényszeredett arca, bensejében önkéntelenül e kérdést idézte az ifju orvosban: „Ugyan, hogy lehet az előkelő mistress Evelyn ily társaságban?“

Oly élénk társalgásba elegyedtek, hogy észre sem vették, midőn Reginald, a hozzájuk legközelebb eső asztalhoz letelepedett. Csak midőn a német nyelvben való csekély ismeretét érvényesíté s változtatott hangon, fejét tenyerébe hajtva, németül egy pohár sört kért, fordult arra a három szomszéd, a mikor társalgása is megakadt. A vastag korcsmáros előczammogott egy pohár habzó sörrel, letette az ifju könyöke mellé és kérdezte, nem akar-e valami enni valót is?

Reginald zavart arcot vágott és németül válaszolt:

— Én nem értem Önt!

Mint hogy a lebujt németek is látogatták s a korcsmáros már néhány szót el-sajátított tőlük, németül is képes volt kérdését megismételni, mire Reginald azonnal így felelt:

— Nem! nem vagyok éhes!

Célját tökéletesen elérte.

A szomszéd asztal vendégei most már meg voltak győződve, hogy beszédüket az értezt nem érti meg s annyira bátran folytatták a társalgást és oly hangosan, hogy ha minden szót nem hallhatott is meg Reginald, de a beszéd több alkatrészét ki-vehetette. A mit ő itt észlelt, azt az olvasó a következő fejezetben fogja megtudni és akkor legkevésbé sem csudálkozik, hogy Reginaldot lassanként oly bámulat és meg-lepetés fogta el, miszerint fáradságába ke-rült arról meggyőződni, hogy nem álmodik, hanem valósággal beszélgető emberek van-nak közelében.

Egy érdekes társalgás.

— Kegyed engem nem vezethet orrom-nál fogva Oakly asszonyság, — szólt a visszatartó arczu idegen éles, sértő han-gon. — Én átlátok álczáján. Kegyed kissé túl ment az elégen Kétségkívül bár mily szegény legyen is a bájos Oaklyné, még sem öltene magára ily csuf karton ruhát, ha nem volna célja ily szegény ördög-nek, mi-t én, port hinteni a szemébe.

(Folyt. köv.)

Gyógyászati cikkek raktára. Pá-risi gummiáruk raktára

J. Reif, specialista, Wien
1. Bardstätte 3.

Árjegyzékek zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Vidékre küldés utánvétellel Diskretio. á 2, 4, 6, 8, 10 kor. stb.

Nagy választék Cloth, Siffon, Lüsztér és Karton kötenyekben.

Nagy választék férfi nyakkendő, zsebkendők és téli harisnyákban.

Uj üzlet.

Zengevald Géza,

rőfös és rövidáru kereskedése, (Debreczen. Bika szállodával szemben.)

Az őszi idény beáltával ajánlom

a T. közönségnek dusan berendezett raktáramat igen jutányos árakban, u. m. Téli nagy- és kis gyapju posztó kendők, divatos Caschmir fejkendők, Téli alsó ruhák, férfiak, nők és gyermekek részére, Téli kötött harisnyák és keztyük, Téli barchet alsó szoknya és gyermek alsó zárt nadrág, Divatos szintartó velezek, férfi ingek, kemény, puha elejű és háló ingek, Női ingek és háló rekli (Korzeta), Kis gyermek horgolt garnitúrák, pólya párnák és himzett posztó koci terítők. Nagy választék jó mosó, karton, zephir selyem, batiszt és satenekben. Igen jó szabásu miderek. Csipke, szalag, dísz zsinór és himzett stráfok meglepő választékban.

Mennyasszonyi koszoru és fátyolok.

Férfi-, női szabó-kellékek és rövidáruk:

fogkete és H. Kielhauzer grázi mosdó szappan és még itt fel nem sorolt árukat kis polgári haszonnal szolgálók.

Kérve a t. e. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel:

Zengevald Géza,

Bika szállodával szemben.

Szines, selyem, Cloth alsó szoknyák.

SZINLAP.

M., pénteken, „C“ bérletben:

A cigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Barinkay Sándor	—	Karacs Imre.
Zsupán, disznókereskedő	—	Szilágyi Aladár.
Arzóna, leánya	—	Krómorné Lili.
Mirabella	—	Havasi Szidi.
Ottokár, fia	—	Virágháty Lajos.
Carnero, királyi biztos	—	Krémer Jenő.
Czipra	—	Adamek Irma.
Saffy, cigányleány	—	Áldor Juliska.
Gábor, diák	—	Mezey Andor.
Minna	—	Csige Ilonka.
Pali	—	Farkas Béla.
Jóska	—	Szalay Károly.
Ferkó	—	Sebestyén Géza.
Matyi	—	Miklósi János.
Szepe	—	Mikei Rózi.
Lajcsi	—	Szabó Gyuluska

Holnap, szombaton „A“ bérletben:

Othello.

Tragédia.

Ártézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyuk elállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutfuró-mester és vállalkozó, ki 16 év lefolyása alatt

220-nál több sikerült furt kutat létesített.

Megrendelések czímemre Debreczen Varga-uteza 20-ik szám intézendők.

Nagy választék gyapju, haraszt, horgoló és kötő pamutokban.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

„Réménynek“ levele van a kívánt helyen.

Czimbalmok pedálos 55 frtért kaphatók Schmidt S. zongora és hangszer-készítőnél, Piacz-u. 73.

Bolti álványok megvételre kerestetnek az Orosházi kenyérsütődöbe.

Igen szép alig használt ebédlő és hálószoba butorok elkötés miatt azonnal jutányosan eladó. Zöldfa-utca 12.

Butorozott szoba külön bejárattal kiadó, Szent Anna-u. 5.

Füszerezlet berendezéssel jutányosan nov. 1-re kiadó. Kar-u. 20. sz.

„Kézpénz“ levele van a kívánt helyen.

Egy csinosan butorozott szoba előszoba kamara kiadó. Hunyadi-utca 17.

Gymnazista elvállal tanítani I—V. osztályig fiukat. Czim a kiadóban.

Eljárói, vagy pénztárnoki állást keresek szerény igényekkel. Czim a kiadóhivatalban.

Legolesőbb és legjobb kötött harisnyák Jäger alsó ingek és nadrágok téli kötött és bőrkesztyűk jutányosan beszerezhető Márton Gyula divat és rövidáru üzletében, a Bika szálloda mellett.

Kényelmes beszerzés Felvágott fa, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető MARMOSTEIN HERMAN Hathvan-u. 35.

Kohu Hermann Hatvan-u. 17. sz. alatti kézműáru részletüzletére a m. t. vevőközönség b. figyelmét felhívja. Mindenféle őszi és téli ajándékok már megérkeztek és a legjutányosabb árak mellett, havi, vagy heti részletfizetésre árusítatnak.

Ha hülésben szenved, próbálja meg a hülés csilapító és jóízű **MELL-BONBON** KESZITÉSÉRE. 2740 kitért bizonyítvány meggyőzi önt arról, hogy milyen biztos hatása van hülésnél, mellszorulásnál, katarusnál és torok nyálkásodásnál, 20 és 40 fill. csomagokban. Raktárak Debreczenben: Tóth Béla és dr. Retschnek V. Emil urak gyógyszerárában.

Világhírű Martell Cognac

Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Váray József kereskedésében, Város bérpalota.

Nincs ajándék! ezt kizárják legolcsóbb áraink Divatos női ruhakelmék, díszek, Barchetek kendők, meleg alsók Boross Testvérek nőidivat áruházában, Debreczen Kossuth-u. 6.

Mézédes szilváni és oportó szőlő 26 fillérért különként eladó. Domb-u. 13. sz.

Egy csinosan butorozott szoba előszoba kamara kiadó. Hunyadi utca 17.

Butorozott 2 szobás lakás előszobával kiadó, esetleg butor nélkül is. Irodának igen alkalmas e helyiség. Ugyanott nagy magtár és nagy pincze helységi kiadó. Csapó-utca 11.

Négyszobás utcai lakás kiadó a Csokonai-utca 13.

Füszerezlet jó forgalmu más vállalat miatt eladó. Hatvan-u. 71. sz.

Vasut hidja melletti telepemről az összes színekből kikerülő anyagokat minden áron okt. 26, és 27-én eladom Stark Márton.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glauc-kesztyű tisztítását jutányos ártért vállalom. Péte ú. u. 37. sz.

Több száz vég meglepő jó minőségű

jó mosó **Barchet** mtr. 21 kr.-ért.

Mosó bársonyok óriási választékban mtr. 75 kr.-ért.

kaphatók **Bosznay J. és Társa** divatáruházában, Kossuth-u. 5.

Koszorú.

Van szerencsém nagybecsült vevőimnek hecses tudomására hozni, hogy a virágüzletben felhalmazott szép és izléses

Koszorúkat

igen jutányos áron úgy helyben, mint vidékre gondosan csomagolva pontosan szállítok.

Tömeges megrendelésüket kérve, vagyok tisztelettel:

PACZELT JÁNOS
Debreczen, Városház-épület.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1902 Ö. 236/30 sz. végzése folytán a néh. Balogh Mihály hagyatékához beletárolt különféle — mintegy 150 hliter bakar-, rizling- és közönséges, érmelléki ó, nemkülönben az idej, mintegy 30—40 hliter új bor hordóstól, valamint más egyéb ingóságok u. m. hordók stb. önkéntes árverési értékesítése rendeltetvén el, ezt a n. é. közönségnek azzal van szerencsém tudomására hozni, hogy ezen önkéntes árverést az érdekeltek közbenjötével Vajdán, (Biharmegye, vasuti állomás Bihar-Diószeg) a Balogh féle szőlőtelepen f. évi november hó 7-én d. e. 9 órakor fogom megtartani.

Dr. Mariska György,
hagy. zárgo dnok.

Télre való finom zöltségsajták

Sárgarépa, Petrezselyem, Káposzta, Retek, Czékla, Spanyolhagyma, Zeller, Burgonya kaphatók nagy mennyiségben:

Kontsek Géza

magkisérleti telepén. Megtekinthető és megrendelhető az üzletben Kossuth-utca.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárában.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában.